

تربیت جنسی

(مبانی، اصول و روشها)

نویسنده: حسین محمدی - سید صاحب موسوی

انتشارات زیتون سبز

سرشناسه: محمدی، حسین - موسوی، سید صاحب
عنوان و نام پدیدآور: تربیت جنسی (مبانی، اصول و روشها) / نویسنده: حسین محمدی،
سید صاحب موسوی.

مشخصات نشر: تهران، زیتون سبز، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۲۴۸ ص

شابک: ۸۶۰۰۰ ریال، ۳-۲۵-۶۴۲۸-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: امور جنسی، آموزش به نوجوانان

موضوع: اسلام و مسائل جنسی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۶، ۴ ت ۷۷ م / HQ ۲۵

رده‌بندی ترویجی: ۳۰۶/۷۰۸۳۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۵۲۵۱

انتشارات زیتون سبز

تربیت جنسی

(مبانی، اصول و روشها)

حسین محمدی و سید صاحب موسوی

صفحه‌آرا: مینا صفری

طراح جلد: محمدرضا پشمه

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱

لیتوگرافی: ماوراء

چاپ: شاد رنگ

شابک: ۸۶۰۰۰ ریال، ۳-۲۵-۶۴۲۸-۶۰۰-۹۷۸

ناشر: انتشارات زیتون سبز

قیمت: ۸۶۰۰۰ ریال

تهران، خیابان انقلاب، بین ویلا و حافظ، خیابان پورموسی، کوچه بامشاد، پلاک ۲، واحد ۱
کدپستی: ۱۵۹۹۶۱۷۷۱۱ تلفن: ۲۱-۸۸۹۴۸۸۲۰ دورنگار: ۸۸۹۳۲۶۵۲

فهرست

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۵
اهمیت و ضرورت.....	۲۲

فصل اول : مفهوم تربیت آموزش جنسی، ضرورت و هدف تربیت جنسی

مفهوم تربیت (Education).....	۲۶
آموزش جنسی (Sex Instruction).....	۳۰
تربیت جنسی (Sex Education).....	۳۱
ضرورت تربیت جنسی.....	۳۳
ضرورت تربیت جنسی از چند جنبه قابل بررسی است:.....	۴۰
هدف تربیت جنسی.....	۴۲
تربیت جنسی از دیدگاه اسلام.....	۴۴
هدف تربیت جنسی در اسلام.....	۴۷

فصل دوم : نظریه‌ها و دیدگاه‌های تربیت جنسی

نظریه اسلام (دیدگاه اعتدال در تربیت جنسی).....	۶۶
دیدگاه تفریطی.....	۷۱
آیین جایی.....	۷۲

۷۲.....	آیین بودایی درهند
۷۳.....	آیین مانی در ایران باستان
۷۵.....	دیدگاه افراطی
۷۵.....	دیدگاه برخی صاحب نظران تعلیم و تربیت غرب در مورد تربیت جنسی:
۷۷.....	برنارد راسل
۷۷.....	نچه
۷۸.....	ویکتور فرانکل
۷۸.....	فروید
۷۹.....	موریس دیس
۸۰.....	دفریتاس
۸۱.....	آرای برخی علمای اسلامی درباره تربیت جنسی
۸۱.....	ابن سینا
۸۲.....	غزالی
۸۲.....	علامه طباطبایی
۸۳.....	شهید مطهری

فصل سوم: اهداف و ابعاد تربیت جنسی از دیدگاه اسلام

۸۸.....	اهداف کلی تربیت جنسی در نظام تربیتی اسلام
۸۸.....	۱- تعدیل
۸۹.....	۲- هدایت
۹۰.....	۳- پیشگیری
۹۲.....	۴- درمان
۹۲.....	ابعاد تربیت جنسی در نظام تربیتی اسلام
۹۳.....	بعد زیستی- جسمانی
۹۴.....	بعد روانی- عاطفی
۹۵.....	بعد تربیتی و اخلاقی
۹۶.....	بعد اجتماعی

فصل چهارم: مبانی، اصول و روشهای تربیت جنسی

مبای اول- مبای تأثیر شرایط بر سلامت جنسی انسان	۹۹
اصل اول: اصل پیشگیری از انحرافات جنسی	۱۰۰
الف- پیشگیری قبل از تولد	۱۰۲
روشهای تربیتی	۱۰۲
۱- روش توجه به سلامت جسمی-روانی جامعه	۱۰۲
۲- روش رعایت آداب اسلامی در هنگام آمیزش	۱۰۳
ب- پیشگیری بعد از تولد	۱۰۷
روشهای تربیتی	۱۰۷
۱- روش جدا سازی بستر والدین از فرزندان	۱۰۷
۲- روش جدا سازی بستر کودکان از یکدیگر	۱۱۱
۳- روش احتراز از محرکات	۱۱۲
۴- روش آموزش نحوه درست جوابیدن	۱۱۵
۵- روش آموزش درست بهداشت جنسی	۱۱۶
۶- روش پرهیز از استحمام مشترک فرزندان	۱۱۶
۷- روش کنترل دوستی‌ها و معاشرت‌ها	۱۱۷
۸- روش تحکیم روابط و مناسبات اعضای خانواده	۱۱۹
مبای دوم - مبای تأثیر انسان بر شرایط (مقاومت انسان در برابر انحرافات جنسی)	۱۲۰
اصل اول: اصل تأثیر ظاهر بر باطن	۱۲۱
روشهای تربیتی	۱۲۲
۱- روش رعایت پوشش مناسب	۱۲۲
۲- روش خودداری از تهرج	۱۲۳
اصل دوم: اصل اصلاح شرایط	۱۲۴
روشهای تربیتی	۱۲۵
۱- روش زمینه سازی برای رسیدن به سلامت جنسی	۱۲۵
۲- روش اسوه‌گزینی در زمینه اخلاق جنسی	۱۲۵
۳- روش غنی کردن اوقات فراغت کودکان، نوجوانان و جوانان	۱۲۷
۴- روش از بین بردن شرایط انحطاط	۱۲۸
اصل سوم: اصل هدایت غریزه جنسی	۱۲۹
روشهای تربیتی	۱۳۱

- ۱- روش توجه داشتن به مقتضیان زمان به هنگام آموزش جنسی ۱۳۱
- ۲- روش پاسخ دادن به ندای فطرت ۱۳۲
- ۳- روش اجرای سنت‌های اسلامی ۱۳۴
- ۴- روش پرورش هویت جنسی کودکان و نوجوانان ۱۳۵
- اصل چهارم: اصل خودسازی ۱۳۸
- روشهای تربیتی ۱۳۹
- ۱- روش خویشتن داری در برخورد با زمینه‌های فساد ۱۳۹
- ۲- روش کنترل دیدن و شنیدن ۱۴۰
- ۳- روش ایجاد عادات صحیح ۱۴۲
- ۴- روش پرریز از دنیا پرستی ۱۴۳
- اصل پنجم: اصل آرزوسازی اخلاقی جنسی ۱۴۴
- روشهای تربیتی ۱۴۴
- ۱- روش درمان انحرافات جنسی ۱۴۴
- مبنای سوم- مبنای ضعف ۱۴۵
- اصل اول: اصل مدارا و مسامحت ۱۴۶
- روشهای تربیتی ۱۴۷
- ۱- روش مرحله‌ای نمودن تکالیف ۱۴۷
- ۲- روش تجدید نظر در تکالیف ۱۴۷
- اصل دوم: اصل سعه صدر ۱۴۸
- روشهای تربیتی ۱۴۸
- ۱- روش انعطاف پذیری مربی ۱۴۸
- مبنای چهارم- مبنای تداوم نسل ۱۴۹
- اصل اول: اصل ازدواج ۱۵۰
- روشهای تربیتی ۱۵۲
- ۱- روش تبیین فلسفه ازدواج برای جوانان ۱۵۲
- ۲- روش تشریح قداسات خانواده ۱۵۳
- ۳- روش فراهم کردن شرایط ازدواج ۱۵۴
- مبنای پنجم - مبنای ظرفیتهای جنسی متفاوت در انسان ۱۵۵
- اصل اول: اصل اعتدال درارضای غریزه جنسی ۱۵۷
- روشهای تربیتی ۱۵۹
- ۱- روش ازدواج به موقع ۱۵۹
- ۲- روش کفو بودن دختر و پسر ۱۶۱

۱۶۲.....	۳- روش میانه روی در ارضاء غریزه جنسی
۱۶۵.....	۴- روش میانه روی در غیرت ورزی
۱۶۶.....	اصل دوم: اصل توجه به تفاوت های جنسیتی
۱۶۸.....	روش های تربیتی
۱۶۸.....	۱- روش تربیت جنسی دختران و پسران بوسیله افراد هم جنس
۱۶۸.....	۲- روش توجه به تفاوت سنی پسران و دختران در رسیدن به بلوغ شرعی
۱۶۹.....	مبنای ششم - مبنای میل ذاتی انسان به جنس مخالف
۱۷۱.....	اصل اول: اصل مودت و رحمت
۱۷۲.....	روش های تربیتی
۱۷۲.....	۱- روش تلاش در جهت همسو شدن با همسر
۱۷۳.....	۲- توجه به نیاز های روانی - عاطفی همسر
۱۷۴.....	مبنای هفتم - مبنای نیازمندی (باز جنسی به عنوان یک نیاز طبیعی)
۱۷۶.....	اصل اول: اصل ارضاء طبیعی نیاز های جنسی
۱۷۶.....	روش های تربیتی
۱۷۶.....	۱- روش توجه دادن فرزندان به حرمت و حدود انحرافات جنسی مانند: خود ارضایی، زنا، لواط، مساحقه، استشهائ
۱۷۸.....	۲- تمکین زن در برابر شوهر
۱۸۰.....	مبنای هشتم - مبنای اندیشه ورزی
۱۸۰.....	اصل اول: اصل پرورش قوه تعقل
۱۸۱.....	روش های تربیتی
۱۸۱.....	۱- روش پرورش تفکر انتقادی
۱۸۲.....	اصل دوم: اصل تذکر
۱۸۲.....	روش های تربیتی
۱۸۲.....	۱- روش امر به معروف ونهی از منکر
۱۸۳.....	۲- روش موعظه و پند و اندرز
۱۸۳.....	اصل سوم: اصل آگاه سازی
۱۸۶.....	روش های تربیتی
۱۸۶.....	۱- روش پاسخگویی به سؤالات جنسی فرزندان
۱۸۸.....	۲- روش بیان داستان برای آموزش غیرمستقیم مسائل جنسی
۱۸۹.....	۳- روش بیان قصص و سرگذشتها برای عبرت آموزی
۱۹۰.....	۴- روش معرفی غریزه جنسی به عنوان سرمایه وجودی
۱۹۰.....	۵- روش آموزش مسائل ضروری جنسی

۱۹۱	مبنای نهم - مبنای کرامت
۱۹۴	اصل اول: اصل تزکیه
۱۹۵	روشهای تربیتی
۱۹۵	۱- روش کنترل افکار و اعمال
۱۹۶	۲- روش بی اعتنایی به هوای نفس
۱۹۷	۳- روش تحمیل بر نفس
۱۹۸	اصل دوم: اصل عزت نفس
۱۹۹	روشهای تربیتی
۱۹۹	۱- روش خود پاداش دهی و خود تنبیهی
۲۰۰	۲- روش مقدم داشتن عشق بر ارضاء شهوت
۲۰۲	اصل سوم: اصل پر خورگاری از حیا و غیرت
۲۰۴	روشهای تربیتی
۲۰۴	۱- روش تقویت حیا و غیرت به وسیله تقویت ایمان
۲۰۵	۲- حفظ عفت و پاکدامنی
۲۰۶	الف - حفظ و تقویت عفت فردی
۲۰۸	ب - حفظ عفاف در جامعه
۲۰۹	رابطه حجاب با عفت
۲۱۰	مبنای دهم- مبنای وجود مراحل مختلف رشد و تطور در آدمی
۲۱۰	دوران ضعف نخست
۲۱۱	دوران قوت
۲۱۱	دوران ضعف نهایی
۲۱۳	اصل اول: اصل آموزش جنسی با توجه به مقتضیات سن (اصل تدرج)
۲۱۵	روشهای تربیتی
۲۱۵	۱- روش تکلیف به قدر وسع
۲۱۶	۲- روش تناسب مطالب با میزان رشد و فهم مترقی
۲۱۸	۳- روش ایجاد بستر مناسب برای آموزش

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۲۲۰	بحث و نتیجه گیری
۲۲۵	پیشنهادهای و محدودیتهای
۲۲۵	پیشنهادهایی برای مترقی

۲۲۶.....	پیشنهادهایی برای مربیان (اعم از والدین و مربیان تربیتی مدارس)
۲۲۷.....	پیشنهاد برای مسئولین و برنامه‌ریزان جامعه
۲۳۰.....	پیشنهادهای پژوهشی
۲۳۱.....	محدودیت‌ها
۲۳۱.....	محدودیت‌های در اختیار
۲۳۱.....	محدودیت‌های خارج از اختیار
۲۳۳.....	جدول خلاصه مبانی، اصول و روشهای تربیت جنسی
۲۳۳.....	ب- بعد از تولد
۲۳۷.....	منابع

پیشگفتار

موضوع تربیت، انسان است که رسیدن او به تعالی و کمال به ساز و کارهای ویژه و پیچیده‌ای نیازمند است. یکی از مهمترین و در عین حال حساس و پیچیده‌ترین کارکردهای آن- تربیت- تربیت جنسی (Sex Education) است. تربیت جنسی به کلیه اقداماتی گفته می‌شود که از همان دوران اولیه زندگی انسان در جهت رشد مناسب انگیزه جنسی و هدایت درست آن صورت می‌گیرد که هدف اصلی و اساسی آن آموزش و اطلاع‌رسانی جنسی، اجرای درست وظایف جنسی، مودت و آرامش در زندگی، تداوم و بقای نسل و رسیدن به رحمت است. علاوه بر این، هدف از تربیت جنسی، ارائه اطلاعات ضروری روان‌شناختی، جسمانی و دینی مربوط به خود فرد و همچنین آشنایی بیشتر با جنس مخالف می‌باشد. آنچه که در تربیت جنسی مهم است سه عامل اساسی، بهداشت جنسی، اخلاق و آینده جنسی است که باید مورد توجه جدی قرار گیرد. تلویزیون، ماهواره و اینترنت، از ویژگی‌های عصری است که در آن زندگی می‌کنیم و به نظر می‌رسد باید آگاهی و تربیت جنسی را از طرق صحیح به فرزندان منتقل کنیم. تربیت جنسی نیز مانند دیگر شقوق تربیت، هنجاری و وابسته به ملاک‌ها، معیارها و ارزشهای حاکم بر مردم و جامعه است. به همین علت نیاز است که اهداف، مبانی، اصول و

روشها در یک جامعه مورد بحث و بررسی قرار گیرد. دیدگاههای مختلفی در مورد تربیت و اخلاق جنسی وجود دارد که دیدگاه اسلام، دیدگاه اعتدال است. تربیت جنسی در اسلام، بر جهان بینی اسلام درباره ماهیت انسان و رابطه او با خالق مبتنی است. به دلیل اهمیت موضوع تربیت جنسی و نیاز ویژه والدین و مربیان جهت آموزشهای لازم به کودکان و نوجوانان خود، مبانی، اصول و روشهای تربیت جنسی (با تأکید بر دیدگاه اسلام) به تفصیل در کتاب حاضر آمده است که امید است بتواند آگاهی بخشی مفیدی برای والدین و مربیان تربیتی باشد.

وظیفه خود می دانیم از جناب آقای نیکنام حسینی پور مدیریت خوب مؤسسه فرهنگی هنری زینون سبز و همچنین کارکنان آن مجموعه که با دقت و وسواس کتاب را آماده سازی و به زیور طبع آراستند، تشکر و قدردانی نماییم.

تهران، بهار ۹۱

حسین محمدی و سید صاحب موسوی

مقدمه

موضوع تربیت، انسان خداین موجود هزار لای بطن در بطن و بهترین محصول دستگاه آفرینش است که رسیدن او به تعالی و کمال که هدف عالی آفرینش است، به ساز و کارهای ویژه و پیچیده‌ای نیازمند است.

تربیت درست، یکی از حقوق مسلم و لازم الاجرای فرزندان بر والدین است. «تربیت را می‌توان رشد طبیعی و تدریجی و هماهنگ همه نیروها و استعدادهای آدمی دانست» (صدیق، ۱۳۴۰، ص ۱۹۴). پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در این باره می‌فرمایند: *اکرموا اولادکم و احسنوا آدابکم بغفرلکم*. «بچه‌هایتان را گرامی بدارید و به تادیب و تربیت آنها اقدام نمایید تا مورد رحمت و مغفرت خداوند قرار گیرید» (بشار الانوار، ص ۹۵، به نقل از مظاهری، ۱۳۷۷). در دین مبین اسلام یکی از مهمترین اهداف تربیت، پرورش ابعاد وجودی و شخصیتی انسان از طریق مشاهده، تجربه، تفکر و تعلیم است (احمد، ۱۳۶۸). «دامنه تربیت وسیع است و شامل تحولات و شکوفایی در تمام ابعاد وجودی انسان از جمله بعد روحی، عاطفی، عقلی، جسمی و جنسی است. از آنجاکه تربیت جنسی (برخورد درست با غریزه جنسی)، پایه و اساس بسیاری از شرافت‌ها و انحرافات انسان است و سعادت و شقاوت وی به آن بستگی دارد، از اهمیت ویژه‌ای

برخوردار است» (قاسمی، ۱۳۸۰، ص ۱۳۰).

«غریزه جنسی در میان سایر غرایز و انگیزه‌ها حائز مقام مهم و استثنایی است و موجب تغییرات و تحولات اساسی در حیات فردی و اجتماعی می‌باشد و به بیانی دیگر «میل جنسی فرمانروای گمنام افراد و ملل است» (اکسیر، ترجمه دبیری، ص ۶۰). در اسلام، غریزه جنسی به عنوان یک واقعیت وجودی انسان مورد پذیرش و احترام قرار گرفته و اصل پرورش و کنترل غریزه جنسی به عنوان یکی از مسؤولیت‌های اصلی جامعه و والدین مورد توجه ویژه قرار گرفته است و در روایات مختلف، توصیه‌هایی در باب آن ارائه گردیده است. اسلام، در برخورد با غریزه جنسی، از در سرکوب و مخالفت بر نمی‌آید، بلکه مثل تمام غرایز راهکار تربیت صحیح و تعدیل و در اختیار گرفتن آن را توسط انسان مطرح می‌کند و مخالفت با آن را مایه تباهی انسان می‌داند» (قاسمی، ۱۳۸۰، ص ۱۳۵).

تلقی ما از تربیت جنسی (Sex Education) - که یکی از ابعاد گسترده تربیت به معنای عام است - در اسلام با غرب متفاوت است، به تربیتی که در اسلام منظور از پرورش یا تربیت جنسی، اوج دادن به این غریزه و تشویق فرد به انتفاع هر چه بیشتر از آن نیست، بلکه در دیدگاه اسلامی هدف تعدیل و جهت دهی به غریزه جنسی است و در این جهت بیشتر به افراد کمک می‌گردد که از راههای صحیح غریزه جنسی خود را ارضاء نمایند که ازدواج طریقه سالم آن است. برای افرادی هم که زمینه ازدواج فراهم نیست، باید روشهای مقابله صحیح و تقویت روحیه کفایت و مواردی از این قبیل را مطرح کرد که به نوبه خود در تعدیل غریزه جنسی بسیار موثر است (رهنما، ۱۳۸۴). «میل جنسی در انسان از امیالی است که تنها منشاء جسمی ندارد، بلکه علاوه بر مقتضیات و احتیاجات جسمی، مقتضیات روحی و روانی نیز در ایجاد و تقویت و تشدید آن، منشاء اثر است. تاکنون مطالعات و تحقیقات دانشمندان علوم تربیتی،

روانشناسی و زیست‌شناسی و غیره در مورد حریم کلیه امیال غریزی تا اندازه‌ای به نتایجی دست یافته اند، در حالیکه در باره میل جنسی هنوز هم مسائل بیشمار و لاینحل وجود دارد و حتی در مورد میل جنسی، تئوری‌ها و نظریات مختلفی عرضه کرده اند که نمی‌توانند جامع و پاسخگوی تمام احتیاجات بشر در این زمینه باشند» (ثابت، ۱۳۸۲، ص ۱۲). «هنوز نه در خانواده و نه در مدرسه، به تربیت جنسی اهمیت کافی داده نمی‌شود. اغلب اوقات، پدر و مادر از بجا آوردن وظیفه شانه خالی می‌کنند و دبیران نیز خود را به نشنیدن می‌زنند، در صورتی که باید این نکته را خوب به خاطر داشت که تربیت جنسی جزء لاینفک وظایف مربیان است. اگر مسائل جنسی را از لحاظ اهمیت در ردیف سایر فعالیت‌های انسانی قرار داده و آن را موضوع جداگانه و امری شماریم که گفت‌وگو در خصوص آن گناه است، بسیاری از مشکلاتی که امروز، ظاهراً وجود دارد از میان خواهد رفت» (دبیر، ۱۳۷۴، ص ۱۰۰). «تربیت جنسی از موضوعات چالش‌انگیز خانواده‌های ایرانی است. پدران و مادران مسؤول نمی‌توانند نسبت به غریزه جنسی فرزندان خود بی‌تفاوت باشند، زیرا تربیت جنسی یکی از دشوارترین و حساس‌ترین انواع تربیت‌ها است که اندک اشتباه و غفلتی در آن ممکن است کودکان را به وادی فساد بکشاند» (امینی، ۱۳۶۸، ص ۳۳۷). شاید به همین جهت است که بنا بر نقلی «اکثر خانواده‌های ایرانی در چگونگی تربیت جنسی فرزندان خود، با مشکلاتی مواجه هستند» (سبحانی‌نژاد و همایی، ۱۳۸۴).

ما در جوامع مختلف و از جمله در جامعه اسلامی ایران شاهد این هستیم که دختران و پسران نسبت به یکدیگر نگرش نادرستی دارند، گاهی آن‌ها را موجوداتی فرشته صفت و گاهی در زمره دیوان و ددان می‌پندارند. گاهی به دلیل عشق‌های افراطی و سقوط در دره بی‌عفتی چنان به انحرافات اخلاقی مبتلا می‌گردند که راه برگشتی برایشان نمی‌ماند و گاهی نیز به دلیل انزجار

از جنس مخالف تا آخر عمر مجرد مانده و تن به ازدواج نمی‌دهند. گاهی دختری با دیدن اولین قاعدگی دچار احساس گناه شده و این پدیده را امری ننگین تلقی می‌کند. بسیاری از دختران و پسران تا مدت‌ها پس از سپری شدن دوران بلوغ، موضوع را با افراد آگاه و صاحب صلاحیت مطرح نکرده و از این رو هم از نظر مسائل بهداشت جنسی دچار مشکل شده و هم به تکلیف شرعی خود عمل نمی‌کنند (مقفر، ۱۳۸۳).

از سویی دیگر، بر اساس نتایج برخی پژوهش‌های انجام شده، عدم آگاهی و آشنایی والدین بانحوه درست تربیت جنسی فرزندان، وجود شرم و حیا بین والدین و فرزندان برای پاسخگویی به سوالات آنان در زمینه مسائل جنسی و عواملی از این قبیل باعث شده است که در جامعه‌ای که تحت لوای حکومت اسلامی اداره می‌شود، شاهد بروز انحرافات جنسی و به تبع آن مشکلات اخلاقی باشیم. به عنوان نمونه در تحقیقی که توسط رهنا در سطح شهر تهران انجام شده است، بیش از ۸۱ درصد از پسران، و بیش از ۷۹ درصد از دختران نوجوان، دوست دختر و دوست پسر داشته‌اند. همچنین بیش از ۸۸/۵ درصد نوجوانان، اطلاعات جنسی خود را از منابعی غیر از والدین و تنها ۱۱/۵ درصد از آنان از طریق والدین کسب می‌نمایند (رهنا، ۱۳۸۴).

این درحالی است که دین اسلام هیچکدام از نیازهای انسان را بدون پاسخ نگذاشته است و برای هدایت و راهنمایی انسان در رسیدن به هدف - که همان قرب الهی است، چه در مسائل بسیار جزئی و چه در مسائل پیچیده و کلی، دستورالعمل‌هایی ارائه داده است. این کتاب بر پی‌آن است که این دستورالعمل‌ها را که همان اصول و روش‌های تربیتی است و بر اساس ویژگی‌های اساسی انسان (مبانی) تدوین شده است، از لابلای متون اسلامی و از آثار و نوشته‌ها و همچنین نظرات متفکران حوزه تعلیم و تربیت اسلامی در سطح حوزه و دانشگاه استخراج نماید و

با تبیین آن‌ها به برنامه ریزان درسی در تهیه محتوای مناسب درسی، و به بدران و مادران در تربیت درست فرزندان در بعد جنسی و به مربیان تربیتی مدارس در نحوه پاسخگویی به سوالات دانش‌آموزان و راهنمایی آنان در این زمینه یاری رسانند.

مسئله تربیت به طور کلی از بنیادی‌ترین مباحث علوم انسانی و یکی از مباحث زیربنایی اجتماع است و تکامل و ترقی جوامع بشری به آن مربوط می‌شود. و اگر انسان‌ها یا مبانی و اصول تربیتی آشنا باشند و خود و دیگران را بر اساس آن تربیت نمایند، همواره به سوی تکامل، ترقی و استقلال حرکت خواهند کرد (دفتی، ۱۳۷۹).

از آنجا که غریزه جنسی یکی از غرایز نیرومند و حساس انسان است و در حیات روانی و جسمانی او تأثیرات خوب یا بدی خواهد داشت، بسیاری از اعمال و رفتار و حتی بیماری‌های جسمانی و روانی انسان از این غریزه مایه می‌گیرد. اگر پرورش عاقلانه و درستی داشته باشد، زندگی را قرین خوشی و آسایش می‌گرداند، و اگر در طریق افراط و تفریط واقع شود، ممکن است صدها ضایع جسمانی و روانی به دنبال داشته باشد و زندگی دنیا و آخرت انسان را تباه نماید (امینی، ۱۳۶۸).

کشش‌های جنسی گاه فرد را چنان در چنگال خود می‌فشارد که زندگی عادی او را تحت الشعاع قرار داده و در طی کردن مسیر کمال اختلال ایجاد می‌کند. اگر شرط موفقیت در درمان هر اختلال را شناخت دقیق علت آن بدانیم، پس برای پیشگیری از بروز یا درمان اختلالات ناشی از روش‌های غلط در کنترل و یا به کارگیری غریزه جنسی باید حیست چرایی و چگونگی استفاده صحیح از این غریزه جنسی را بدانیم تا نه تنها به شناختی واقع بینانه و دقیق دست‌یابیم و افراط‌ها در استفاده و تفریط‌ها در منع از توجه به این غریزه خدادادی موجب تباهی نشود، بلکه نگاه صحیح به غریزه جنسی، عاملی در جهت پیشرفت و ارتقای

سطح جامعه در همه زمینه‌ها باشد. چنانکه از کلام معصومان بر می‌آید هر آن کس که با مسائل جنسی خود برخوردی ناصواب داشته باشد، از مسائل عبادی هم باز می‌ماند (کاکا جویاری، ۱۳۸۳).

دین مبین اسلام که کاملترین دین است و روش‌های تربیتی آن از چشمه سار وحی الهی گرفته شده است، به این نیاز مهم انسان توجه خاصی داشته و از همان ابتدای ظهور اسلام، آیاتی در مورد چگونگی برخورد با این نیاز فطری بشر بر پیامبر نازل شده است.

در قرآن و دیگر منابع اسلامی از جمله احادیث و روایات منتسب به پیشوایان معصوم مبانی، اصول و روش‌هایی برای تربیت انسان از جمله تربیت جنسی او آمده است که شناخت و تبیین آنها می‌تواند انسان را بر اساس فطرت پاک خدایی تربیت نماید. اگر در باب دیدگاه متعالی قرآن و تأکید بر اینکه وجود زن، زمینه بقای انسان و دوام حیات جامعه است، نه لهُو و لعب مردان؛ تأمل و دقت کافی صورت گیرد، تحول و تأثیر عمیقی در تربیت جنسی انسان‌ها خواهد آمد (فرهادیان، ۱۳۷۸). در یک کار نظام مند در ارتباط با تربیت جنسی باید به روشن کردن مبانی، اصول و روش‌های تربیتی آن پرداخت تا اولیاء و مربیان با آشنایی با آن‌ها به تربیت درست خود و فرزندان بپردازند. همچنین ارضای خریزه جنسی در هر جامعه و مکتبی دارای چارچوب و اصولی است که رعایت آن‌ها لازم است. افرادی که مراعات این چارچوب و اصول را می‌نمایند، دارای «رفتار بهنجار جنسی» می‌باشند و آنان که این امور را رعایت نکنند، دارای «رفتار جنسی بهنجار» نخواهند بود (نابت، ۱۳۸۲).

در پژوهشهایی که تاکنون در زمینه تربیت جنسی انجام شده است، بیشتر به جنبه فیزیولوژیکی مسائل جنسی پرداخته شده و به صورت جامع از منابع اسلامی موجود استفاده نشده است، یا اگر هم به آیات، احادیث و روایات استناد شده، دارای مبانی نظری که چارچوب مشخصی داشته باشد،

نمی‌باشند. به عنوان نمونه در پژوهشی با عنوان «تربیت جنسی در اسلام»، که ترجمه و تلخیصی است از کتاب «التربیت الجنسية للأطفال والبالغين» به عنوان پیدایش انحرافات جنسی پرداخته و این عوامل از نظر وی عبارتند از: اختلالات هورمونی، ویژگی‌های مزاجی پدر و مادر، شیر مادر، بوسیدن لب‌های کودک، تأثیر آب و هوا بر بلوغ زودرس، برهنگی زن در منزل و... البته در کنار این مسائل به مقایسه پاره‌ای از مسائل جنسی از نگاه اسلامی و غیر اسلامی نیز اشاره کرده است (رقیمی، ۱۳۸۳).

با توجه به اهمیت خریزه جنسی و ارتباط آن با بهداشت روانی و حتی جسمانی به ویژه در نوجوانان و جوانان، این کتاب در پی آن است که به مبانی، اصول و روش‌های تربیت جنسی از دیدگاه اسلام نگاهی دوباره نماید تا بتوان با استفاده از آن‌ها به اولیاء در تربیت صحیح بعد جنسی فرزندان‌شان و به مربیان در پاسخگویی به سوال‌های دانش‌آموزان در زمینه مسائل جنسی و به سیاستگذاران آموزشی و برنامه ریزان درسی در تهیه محتوای برنامه درسی در این زمینه یاری رساند.

با توجه اهمیت و حساسیت موضوع برای اعتبار بخشی به یافته‌های نظری در این کتاب، این یافته‌ها توسط برخی از صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی در حوزه تربیت جنسی، مورد بررسی قرار گرفته تا از یکسو از بعد صحت و سقم احادیث و روایات و معانی و تفاسیر آیات مورد مذاقه قرار گرفته تا از گزند اشتباهات احتمالی و یا تحریفاتی که ممکن است در احادیث و روایات صورت گرفته شده باشد در امان بماند و سره از ناسره متمایز گردد و از سوی دیگر مبانی، اصول و روش‌های تعیین و تدوین شده از ارتباط منطقی با یکدیگر و با موضوع مورد بحث برخوردار باشد تا بتوان از یافته‌های موجود در جهت تدوین محتوای برنامه درسی مدارس و برنامه‌های آموزشی، و چگونگی تربیت فرزندان توسط اولیاء و مربیان با اعتماد بیشتری استفاده نمود.

اهمیت و ضرورت

«انسان تنها به وسیله تربیت می‌تواند به حقیقت و انسانیت خود برسد. زیرا آدمی چیزی جز آنچه تربیت از او می‌سازد نیست» (کانت، به نقل از امینی، ۱۳۶۱، ص ۳۳۷). مردم جامعه بر اساس اصول و معیارهای ارزشی مورد قبول خود و جامعه، که بیشتر تحت تأثیر نظام حاکم بر آن جامعه پایه‌گذاری و تثبیت شده است، تربیت شده و به تربیت دیگران می‌پردازند. از آنجا که نظام حاکم بر کشور ما نظامی اسلامی است، لذا رهبران مذهبی و منافع دینی نقش بسزایی در تربیت شهروندان دارند. لیکن در عصر حاضر که عصر انفجار دانش و تکنولوژی است، برخی رسانه‌ها از مسیر مناسب و سازنده خارج شده و با تهیه و پخش برنامه‌های مستهجن و تخریب‌گر از طریق ماهواره، سایت‌های اینترنتی و نرم افزارهای مختلف و با وارونه جلوه دادن ارزش‌ها، موجبات به انحطاط کشیدن افراد جامعه به ویژه جوانان و نوجوانان را فراهم نموده‌اند. به همین دلیل، بسیاری از جوامع و حتی جوامع اسلامی دچار بحران جنسی شده و روابط ناهنجار جنسی در بیشتر جوامع رواج یافته است. شاید بخش مهمی از این نابسامانی‌ها، ناشی از فقدان معنویت و نا آگاهی نسبت به تعالیم آسمانی و دینی در این زمینه باشد. در این میان تعالیم دین اسلام که کاملترین دین آسمانی است و برای تمام ابعاد وجودی انسان از جمله بعد جنسی او برنامه‌ها و دستورالعمل‌هایی دارد، می‌تواند نجات بخش باشد. لذا ضرورت اینجاست که آموزه‌های تربیتی و دستوراتی که دین اسلام برای هدایت و تربیت انسان در بعد جنسی مطرح کرده است، از لابلای منابع و متون اسلامی استخراج گردد و بر اساس آن به تربیت جنسی اقدام شود. حال اگر این کار به صورت نظام‌دار و بر اساس مبانی نظری مشخصی صورت پذیرد، رسیدن به

هدف را آسان‌تر و کارآمدتر می‌کند. قابل ذکر است که براساس جستجوی انجام یافته، تنها پژوهشی که تاکنون در این راستا انجام شده است، پایان نامه کارشناسی ارشد ثابت (۱۳۸۲)، با عنوان «اصول و روش‌های تربیت جنسی از دیدگاه اسلام» می‌باشد که آن هم بر اساس مبانی نظری تربیت جنسی تبیین نگردیده و تنها به بیان یک سری اصول و روش‌های کاربردی پرداخته شده است. و لذا پژوهش‌هایی که در زمینه تربیت جنسی به طور عام و تربیت جنسی از دیدگاه اسلام به طور خاص انجام شده (همچنان که در فصل اول خواهد آمد)، هیچکدام پاسخگوی مسأله مورد نظر ما نیستند. لکن اهمیت و ضرورت مطالب موجود در این کتاب از این جهت است که می‌تواند مبانی، اصول و روش‌های تربیت جنسی را از منابع و متون اسلامی و گزارش مصاحبه‌هایی که با علما و اندیشمندان دینی صاحب نظر در زمینه تربیت جنسی تهیه شده است، استخراج نموده و در اختیار مربیان، والدین و کلیه کسانی که مسئول تربیت جامعه هستند، گذارده تا آنها با آشنایی بیشتر با دیدگاه اسلام در این زمینه، اقدام به تربیت خود و دیگر افراد جامعه نمایند. زیرا که هر گونه تربیتی بایستی معطوف به هدف یا اهدافی باشد. برای رسیدن به اهداف نیز فرایند تربیت باید بر مبانی، اصول و روش‌هایی مبتنی باشد و بدون مشخص شدن این مباحث، تربیت درست امکان پذیر نمی‌باشد.